

СТРІХА Віталій Іларіонович (30. 05. 1931, Київ — 08. 02. 1999, там само) — фізик. Чоловік *Н. Гулої*, батько *Максима*, дід *Ярослави Стріх*. Доктор фізико-математичних наук (1970), професор (1973). Державна премія УРСР у галузі науки і техніки (1970). Закінчив Київський університет імені Т. Шевченка (1955), де відтоді й працював: 1965—99 — завідувач лабораторії фізики й техніки напівпровідників, 1973—75, 1996—99 — професор, 1975—96 — завідувач кафедри фізики напівпровідників, 1984—90 — проректор з наукової роботи. Ініціатор створення та перший президент АН вищої школи України (1992—99). Був учнем *В. Лашкарьова*. Створив наукову школу в галузі вивчення та застосування контакту метал-напівпровідник (представники: *Д. Шека*, *Василь* та *Володимир Ільченки*, *В. Скришевський*, *Є. Бузанева* та ін.). Розробив та експериментально підтвердив теорію реального контакту з врахуванням проміжного шару та поверхневих станів. Започаткував напрям біосенсорики в Україні. Розробив і впровадив у виробництво низку надвисокочастотних діодів і

швидкодійних інтегральних схем; створив сонячні елементи на основі контакту з проміжним шаром; розробив значну кількість біосенсорів на основі поруватого кремнію та рекордних за характеристиками фотоелементів на основі полікристалічного кремнію. Провадив дослідження, присвячені проблемам науки й вищої освіти в Україні. Виступав як популяризатор фізики напівпровідників та відновлювальної енергетики. Здійснив на чолі створеної ним туристської групи понад 40 байдаркових подорожей річками України та колишнього СРСР. Від 2004 АН вищої школи України проводить щорічні Академічні читання пам'яті професора В. Стріхи.

Основні праці

Электронные явления на поверхности полупроводников. К., 1968 (співавт.); Теоретические основы работы контакта металл-полупроводник. К., 1974; Полупроводниковые приборы с барьером Шоттки. Москва, 1974 (співавт.); Контактные явления в полупроводниках. К., 1982; Физические основы надежности контактов металл-полупроводник в интегральной электронике. Москва, 1987 (співавт.); Методы исследования полупроводников. К., 1988 (співавт.); Биотехника — новое направление компьютеризации. Москва, 1990 (співавт.); Солнечные элементы на основе контакта металл-полупроводник. С.-Петербург, 1992 (співавт.); Поверхневые та контактні явища у напівпровідниках. К., 1992 (співавт.).

Рекомендована література

1. Пам'яті Віталія Іларіоновича Стріхи // Оптоелектроника и полупроводниковая техника. 1999. Вып. 34;
2. Віталій Іларіонович Стріха. 1931—1999. К., 2011;
3. 2021.

В. А. Скришевський

Бібліографічний опис:

Стріха Віталій Іларіонович / В. А. Скришевський // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-888364>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).